

Szanowne Koleżanki i Koledzy, Drodzy Czytelnicy,

To już przedostatni numer Endokrynologii Polskiej w roku jej jubileuszu. Wiele dowiedzieliśmy się o losach dostojnej Jubilatki z ust jej poprzednich Redaktorów Naczelnych w czasie obchodów 60-lecia naszego pisma w Mikołajkach. Po tym pouczającym spotkaniu chcemy nie tylko kontynuować szczytne tradycje jednego z najstarszych europejskich pism endokrynologicznych, ale również wnieść do niej coś od siebie, czym będziemy mogli się pochwalić po latach.

W aktualnym numerze Endokrynologii Polskiej wśród *Prac oryginalnych* pierwsze trzy dotyczą szeroko pojętego problemu patogenezy oraz czynników ryzyka rozwoju cukrzycy.

W pierwszej z prezentowanych prac oryginalnych Autorzy z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przedstawiają wyniki badań, których celem było porównanie wybranych parametrów metabolicznych w dwóch grupach kobiet z rozpoznaną cukrzycą ciężarnych (GDM) dla oceny, czy glikemia spełniająca kryterium występowania nieprawidłowej regulacji glikemii na czczo (IFG) może być znacznikiem heterogenności GDM. Autorzy wykazali, że występowanie IGF u kobiet z GDM wyróżnia niekorzystny metabolicznie fenotyp (wyższe BMI przed ciążą, wcześniejsze rozpoznanie GDM, większy wskaźnik HOMA-IR oraz mniejszy wskaźnik HOMA-B) w porównaniu z kobietami z prawidłową glikemią na czczo.

W kolejnej pracy oryginalnej, pochodzącej z Isfahan University of Medical Sciences z Iranu, Autorzy przedstawili retrospektywną ocenę wyników leczenia dyslipidemii w grupie chorych na cukrzycę typu 2, prowadzonego w latach 2003–2007. We wnioskach Autorzy zwracają uwagę, że pomimo znaczącej poprawy kontroli stężenia lipidów u chorych na cukrzycę, rzadko udaje się osiągnąć zakładane cele terapii. Należy wcześniej rozpocząć intensywną terapię dyslipidemii u chorych na cukrzycę, aby zapewnić optymalną prewencję powikłań sercowo-naczyniowych.

W trzeciej z prac oryginalnych dotyczących oceny czynników ryzyka rozwoju cukrzycy badacze z Kliniki Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku przedstawili

ocenę stężenia peptydu C w zależności od występowania markerów immunologicznych (anty-GAD, IAA i anty-IA2) oraz przydatności jego oceny jako czynnika ryzyka rozwoju cukrzycy typu 1 w grupie krewnych I stopnia osób chorych na cukrzycę autoimmunologiczną. U żadnej osoby włączonej do grupy badanej nie stwierdzono obniżonych stężeń peptydu C na czczo, natomiast aż u prawie 25% odnotowano podwyższone jego wartości. Autorzy wnioskują, że wzrost stężenia peptydu C na czczo może świadczyć o kompensacyjnym wzroście czynności wydzielniczej komórek β trzustki w badanej grupie krewnych I stopnia i pośrednio może dowodzić istnienia insulinooporności u tych osób.

W kolejnej pracy „Wpływ peptydów z rodziny angiotensyn na aktywność kinaz tyrozynowych i przeżywalność komórek hormonozależnej ludzkiej linii raka prostaty” pochodzącej z ośrodka łódzkiego Autorzy przedstawili wyniki badania oceniającego wpływ angiotensyn (Ang II, Ang III, Ang IV) na linię komórkową ludzkiego hormonozależnego raka prostaty. Badacze wykazali, że Ang IV w sposób istotny statystycznie redukuje aktywność kinaz tyrozynowych i obniża przeżywalność komórek linii LNCaP. Autorzy sugerują, że składowe układu renina-angiotensyna, w tym szczególnie peptydy angiotensynowe oraz klasyczne receptory dla angiotensyn (AT_1 , AT_2) mogą modyfikować przeżywalność komórek raka gruczołu krokowego.

Autorzy ostatniej w tym dziale pracy postawili hipotezę, że powstanie klinicznego zespołu niedoboru androgenów u starzejących się mężczyzn może być między innymi wynikiem polimorfizmu genu receptora androgenowego CAG i przeprowadzili badania w grupie około 300 mężczyzn. Badacze wykazali istnienie powyższego związku dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technik z zakresu biologii molekularnej.

W dziale *Prac poglądowych* publikujemy pracę Grahama R. Williamsa, który był specjalnym gościem niezwykle udanej konferencji pod tytułem „Wpływ hormonów a układ kosny. Aspekty molekularne i kliniczne” odbywającej się w Warszawie w czerwcu tego roku (relacje z tej konferencji znajdziecie też Państwo w *Informacjach o zjazdach i konferencjach naukowych*).

Autor przedstawia argumenty przemawiające za tym, że hormony tarczycy są niezbędne dla prawidłowego rozwoju układu kostnego i uzyskania szczytowej masy kostnej. Niedoczynność tarczycy u dzieci prowadzi do ograniczenia tempa wzrostu spowodowanego opóźnieniem rozwoju kości, podczas gdy nadczynność tarczycy przyspiesza dojrzewanie układu kostnego. U dorosłych hormony tarczycy regulują obrót kostny i gęstość mineralną układu kostnego. Stan eutyreozy jest więc istotny dla utrzymania optymalnej jakości układu kostnego.

W drugiej pracy pogładowej Autorzy z Wrocławia ponownie poruszają problem z pogranicza endokrynologii i dopingiu. Sportowcy często wykorzystują hormon wzrostu i IGF-1 w celach dopingowych. Według niektórych doniesień nawet 25% osób stosujących steroidy androgenno-anaboliczne przyjmuje jednocześnie preparaty GH. Interesujące jest, że pomimo znanego, silnego oddziaływania GH na organizm, dostępne dane z piśmiennictwa nie potwierdzają wpływu preparatów GH czy IGF-1 na poprawę wyników sportowych. Istnieją natomiast dowody na pojawianie się wielu działań niepożądanych u sportowców korzystających z tej formy dopingiu.

W dziale *Opis przypadku* przedstawiamy problem istotnego uszkodzenia wątroby (dominującym objawem była kilkumiesięczna żółtaczka) przez tyreostatyki u kobiet z chorobą Gravesa-Basedowa. W podsumowaniu pracy podkreślono znaczenie szybkiego odstawienia tyreostatyku z chwilą wystąpienia istotnych objawów toksycznych oraz zaniechanie próby zamiany tyreostatyku na inny na rzecz leczenia radiojodem.

Kolejny opis przypadku to rakowiak, który jest jednym z częściej rozpoznawanych guzów neuroendokrynnych. Zespół Autorów z Wrocławia opisuje unikalny przypadek 32-letniej kobiety z pierwotnym ogniskiem tego nowotworu zlokalizowanym w jelicie krętym, z prawie bezobjawowym, wieloletnim przebiegiem pooperacyjnym i pojawieniem się licznych przerzutów po około 30 latach od początku choroby.

W dziale *Szkolenie podyplomowe* prezentujemy ustalenia poczynione w czasie Europejskiego Szczytu we Wrocławiu, a dotyczące chorób związanych z wiekiem. Celem tej konferencji, która zgromadziła całe grono znakomitych naukowców i polityków Unii Europejskiej, było uzgodnienie wspólnego stanowiska na temat indywidualnych potrzeb chorych i funkcjonowania systemów opieki medycznej w Europie w aspekcie starzenia się społeczeństw.

W kolejnej pracy w tym rozdziale Autorzy z CMKP w Warszawie dokonują aktualnego przeglądu wiedzy dotyczącej chromograniny A — niespecyficznego markera guzów neuroendokrynnych. W tej bardzo przydatnej z praktycznego punktu widzenia pracy możemy się zapoznać z aktualnie stosowanymi metodami analitycznymi i przede wszystkim, z czynnikami mogącymi modyfikować uzyskiwane wyniki badań.

W końcowej części tego numeru „Endokrynologii Polskiej” prezentujemy interesujący, krótki *List do Redakcji* pochodzący z ośrodka irańskiego, a dotyczący możliwości hodowli tyreocytów z komórek macierzystych.

I na koniec, jak zwykle zachęcamy do lektury kolejnego numeru naszego pisma, mając nadzieję, że wybór publikowanych prac spełnia Państwa oczekiwania.

W imieniu Redakcji

Beata Kos-Kudła